

[Udenrigsministeren]

landet, men det er klart, at denne proces kun vil kunne føre til en mere fredelig udvikling, såfremt det lykkes for Muzorewa at etablere en kontakt med, hvad jeg vil kalde repræsentative kredse inden for frihedsbevægelserne, og såfremt han har vilje og evne til at opnå samarbejde med, hvad vi kalder frontlinjestaterne.

Om den internationale holdning til styret kan jeg sige, at der er fortsat ingen lande, heller ikke Sydafrika, som har anerkendt den nye regering – eller rettere har tilkendegivet at ville anerkende den, når biskop Muzorewa overtager magten ved månedsskiftet.

Jeg kan oplyse her, at den trontale, som den britiske dronning i dag har holdt i det britiske parlament, og hvori der redegøres for den britiske regerings politik, heller ikke indeholder bemærkninger om en forestående anerkendelse eller om en forestående afvikling af sanktionerne fra britisk side. Den britiske dronning har i sin trontale alene sagt, at den britiske regering vil udfolde anstrengelser for at opnå en fredelig løsning til gavn for landets befolkning.

Heller ikke når vi taler om frontlinjestaterne, har der været tale om anerkendelse af de stedfundne valg. Ud fra princippet om, at den rhodesiske befolkning gennem frie valg skal bestemme deres eget lands skæbne, fastholder disse lande ønsket om, at en løsning skal ske efter retningslinjerne i den amerikansk-britiske plan, altså at den skal finde sted på grundlag af en aftale, som alle implicerede væsentlige parter har kunnet tilslutte sig. Disse lande ser som bekendt ikke i øjeblikket andet alternativ til en øget væbnet kamp end en sådan aftale.

Det får mig til at sige, at det i det hele må konstateres, at en fredelig løsning derfor forudsætter en række afrikanske landes fortsatte aktive medvirken.

Uden for de afrikanske landes kreds er det naturligvis først og fremmest reaktionerne i Storbritannien og i USA efter valget i Sydrhodesia, der påkalder sig særlig interesse. Storbritannien spiller en særlig rolle i hele denne sammenhæng, og jeg har allerede kort sagt, hvad den britiske regering i dag har tilkendegivet. Det er min bestemte vurdering, at den britiske regering først vil fastlægge sin holdning til dette problem efter indgående konsultationer med samtlige konfliktparter, med Commonwealthlandene, som træder

sammen den 1. august i Lusaka, og med de øvrige vestlige lande, herunder naturligvis først og fremmest De Forenede Stater. Derfor må jeg også sige, at der foreligger efter regeringens opfattelse ikke en reelt ny situation, før Storbritannien har afsluttet disse overvejelser og konsultationer. Jeg er overbevist om, at Storbritannien og USA fortsat er indstillet på at udfolde enhver bestræbelse på at hidføre en fredelig løsning, at undgå en udvidelse og en forlængelse af den væbnede kamp og naturligvis også at modvirke en styrkelse af andre landes muligheder for at involvere sig mere direkte i konflikten.

Som for alle andre vestlige lande må det være afgørende for Storbritannien og for USA, at man ikke sætter samarbejdet med frontlinjestaterne eller andre afrikanske lande over styr, således at Vesten mister sin troværdighed i Afrika. Her er vi måske fremme ved et af de allervæsentligste problemer i alt det, vi taler om. Skulle det ske, kunne der nemlig som konsekvens heraf også ske det, at de direkte involverede parter føler sig tvunget til at søge bistand til anden side, med det resultat, at efterhånden stadig flere og flere afrikanske lande involveres i den, at konflikten internationaliseres og i sidste instans udvikler sig til en konfrontation mellem Øst og Vest på det afrikanske kontinent.

Hvad specielt angår den debat, der har været i en række lande, om en ophævelse af sanktionerne over for Sydrhodesia, så synes jeg, det er rigtigt at understrege, at FNs medlemslande jo folkeretligt er forpligtet til at opretholde sanktionerne, indtil FNs sikkerhedsråd måtte træffe beslutning om deres ophævelse. Det er altså også en forpligtelse, som i medfør af FNs charter er pålagt den danske regering, den britiske regering, den amerikanske og alle andre landes, som er medlemmer af De Forenede Nationer. Det er naturligvis en væsentlig folkeretlig problemstilling. Da jeg har forstået, at det fra forespørgernes side bl. a. er det problem, man har ønsket at få belyst, håber jeg hermed, at jeg har understreget dets indhold.

Det er regeringens konklusion, at vi står over for en situation med så mange elementer, at det ville være forhastet i dag eller inden for den nærmeste fremtid at vurdere valgets indflydelse på mulighederne for at nå frem til en fredelig og internationalt acceptabel løsning på konflikten. Jeg håber, det er